

Horváth Viktor

Tankom

Szülinap

Titok, hogy hányadik. Februárban volt a szülinapom, anyukám zsúrt szervezett oroszkrémtortával, meghívta a házban lakó barátaimat, krémet kevert, narancshéjat reszelt; fehér ing, fekete rövidnadrág, mert a panellakásban forróak a fehérre festett vastag, öntöttvas radiátorok. Felköszöntöttek, elfújtam a gyertyákat, ajándékokat

kaptam: holdautót, katonákat és banánt. A holdautó vékony fémlemezről volt, nagyon bonyolult rajzolatú berendezésekkel a burkolatán, a fülkéjében úrhajós ült egy átlátszó, félgömb alakú kabinfedél alatt, a fülke mögött hosszú, áramvonalas vezérsík, az autó tetején pedig egy felfelé álló tölcser, benne pingponglabda, és amikor az autót bekapcsoltuk, levegő áramlott ki a tölcserből, és megemelte a pingponglabdát, de épp csak annyira, hogy a labda lebegett, de nem esett le. Góliátelelem adta az áramot a villogó lámpáknak, a szirénának és a motornak, ami nemcsak a kerekeket forgatta, hanem azt a forgószámlót is, amin a kerekek voltak, és ettől lett az egész holdjáró mozgása kiszámíthatatlan.

Szeretem a holdjárót, de mostanában nem sokat használom, mert túlságosan jól meg van csinálva, túl jól tud mindent saját magától, én már semmit nem tehetek vele, csak nézhetem a villogását, a rohangálását meg a lebegő pingponglabdát. De a katonák!

Az eddigiek műanyagok voltak, most kaptam néhányat gipszből, belül drótváz erősíti őket, mert a gipsz amúgy túl törékeny. Így is letöredeztek a vékonyabb részeik egy idő után. A gipszen színes festés; a kadszik, vagyis a katonák nehezek és nagyobbak, mint a többiek, nem is dőlnek fel olyan könnyen – két puskás indián és három tányérsapkás tiszt egy modern hadseregből.

A katonákon nincs forgó rész, nem villognak, nem fűjnek levegőt, nem mozognak, nem csinálnak semmit, csak állnak, tartják a puskájukat, az íjukat, a kardjukat, a páncélöklüket vagy a lándzsájukat, és várják a csatát. Mindenre alkalmasak, amire akarom, mert nem találták ki előttem a gyárban a történetüket. Az én embereim, én állítom őket arcvonalba, a várfalakra vagy a sáncokba, én indítom őket rohamra a vár ellen, én nyitok rájuk tüzet az ágyúkkal, én küldöm rájuk a lovasságot,

és én engedem, hogy elmeneküljön előlük a lovasság, én tervezem meg a szárnyak átkarolását és a centrumok áttörését, én állítom őket biztonságos helyre, és én küldöm őket a halálba.

Ilyen volt a szülinapom.

Vagy ez az egész nem lehetséges így? Játshat katonákkal egy főhadnagy? Vezethet tankot, tolmácsolhat politikusoknak? Vagy mindez képtelenség, mi több, hazugság? Nem is volt Kádár János, Leonyid Brezsnyev, Szovjetunió, Csehszlovákia, Magyar Népköztársaság, nem voltak fényes, fekete Volgák és elegáns Tátrák, FUG felderítő-úszó gépjárművek, T-54-es harckocsik, háborús hősi emlékművek, és az 1968. január 20-án rendezett fényes vadászat Kistapolcsányban is csak kitalálás; hazugság a Varsói Szerződés, az ötéves tervek, a sztálinizmus és az 1956-os magyar ellenforradalom, és az ellenforradalom után Nagy Imre burzsoá revizionista miniszterelnök letartóztatása, elítélése és kivégzése; nem volt holdautó, és nem voltak katonák meg oroszkrém-torta mazsolával és narancshéjjal, soha nem gyártottak vastag, öntöttvas radiátorokat. És nem volt II. világháború, és ez után a világháború után Magyarországról nem is üldözték el a német lakosságot, és nem igaz, hogy Csehszlovákia keleti fele régen Magyarország volt, és Magyarország nyugati fele régen a Morva Birodalom, tehát Csehszlovákia volt. Talán még az sem igaz, hogy az 1967-es táncdalfesztivál egyik első díját Toldy Mária kapta a *Rövid az élet* című dalért, mely Majláth Júlia és Fülöp Kálmán szerzeménye, hangszerelte Bágya András. És egyáltalán, még 1967 sem volt, tehát 1968 sem lehetett, és ha 1968 nem létezik, akkor ez az egész tényleg hazugság.

Létezik 1968 meg a többi. Máig létezik, és mi ott futkosunk, benn ezekben az években, ezekben az elképzelé-

sekben. Akik addigra megszülettek, azok ott úgy néznek ki, ahogy akkor éppen voltak: gyerekek, tanítók, trafikosok, forgalmi rendőrök, párttitkárok, bányászok és úrpilóták – én például már korábban megszülettem, és akkor már főhadnagy voltam –, akik pedig 1968 után születtek, azoknak szépen megtanítottuk az 1968-at, beleraktuk őket abba az évbe, és most itt vagyunk velük együtt mind.

*A szerző a regény megírása idején
NKA-támogatásban részesült*

Nemzeti Kulturális Alap

Horváth Viktor *Tankom* című regénye a K4 közép-európai könyvsorozat negyedik kötete. A K4 könyvsorozat részeként minden évben megjelenik egy szlovák, cseh, magyar vagy lengyel szerző könyve, mégpedig mind a négy országban ugyanazon a napon. A sorozat célja, hogy biztosítsa az egymáshoz közel álló, netán szomszédos, sőt akár baráti közép-európai kortárs irodalmak egyidejű élvezetét.

A kötet a Visegrádi Alap támogatásával jelent meg.

- Visegrad Fund
- •

**MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.**

www.magveto.hu

www.facebook.com/magveto

magveto.kiado@lira.hu

Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., 2017-ben

Felelős vezető György Géza vezérigazgató

Szerkesztette Szűcs Teri

Felelős szerkesztő Schmal Alexandra

Korrektor Zöldhegyi Sarolta

Művészeti vezető Pintér József

A borítót Horváth Tamás tervezte

Műszaki vezető Takács Klári

Kiadványszám 8845

Plantin betűtípusból szedve

ISBN 978 963 14 3603 7